

Alternatieven voor onkruidbestrijding zijn niet duur!

Hang naar chemische middelen uit kostenoverweging is overdreven

Dankzij het uitstellen van het verbod op chemische onkruidbestrijdingsmiddelen tot begin 2016 kunnen gemeenten en aannemers voorlopig nog de gifspuit blijven hanteren. Tegenstanders van de wet claimen dat de alternatieve methodes ontoereikend zijn. Maar is dat wel zo?

Auteur: Guy Oldenkotte

Al jaren speelt de Nederlandse overheid met het idee om een verbod in te voeren op het toepassen van chemische middelen bij het bestrijden van onkruid. Zowel in de landbouw als bij gemeenten vonden die middelen lange tijd gretig aftrek. Ze waren niet alleen goedkoper, maar ook effectiever. Vooral dat laatste sprak veel gemeenten de afgelopen jaren in toenemende mate aan. Hoewel de druk van burgers om de bestrating schoon te houden toenam, liep het beschikbare budget steeds verder terug.

Maar de laatste jaren is ook het milieubewustzijn toegenomen en zetten steeds meer burgers vraagtekens bij het krampachtig vasthouden aan gif. Gemeenten kwamen daardoor in een ongemakkelijke spagaat. Regelgeving vanuit de overheid zou daar duidelijkheid over moeten verschaffen of er een einde aan moeten maken.

Sinds 2013 leek het erop dat november 2015 het definitieve einde zou betekenen voor chemische middelen ter bestrijding van onkruid. Maar vlak voor het laatste kerstreces besloot het kabinet anders en werd de invoering van de wet uitgesteld tot begin 2016.

Verborgene agenda?

De timing van het besluit om de invoering van het verbod uit te stellen tot begin 2016 is opvallend. Terwijl het kabinet bezig is om crisis na crisis af te wenden in lange debatten over de zorg en de rol van de overheid bij het neerstorten van vlucht MH-17, glipt het uitstel er snel tussendoor. 'Daar moet niets achter gezocht worden; de betrokken ministers zijn van mening dat het nog te vroeg is om nu al definitief de knoop door te hakken', laat een woordvoerder namens de staatssecretarissen Mansveld (Infrastructuur en

Milieu) en Dijkma (Economische Zaken) weten. Tijdens het debat werd besloten het verbod van gewasbeschermingsmiddelen op verhardingen uit te stellen van november 2015 tot begin 2016. Inmiddels is duidelijk dat staatssecretaris Mansveld het gebruik van middelen buiten de landbouw wil verbieden door middel van een wijziging in het Activiteitenbesluit. Daarvoor zal de staatssecretaris, naar verwachting begin 2015, een conceptwettekst aanbieden aan de Kamer. De partijen CDA en PvdA hebben de staatssecretaris om verduidelijking gevraagd over de invulling van laagrisicomiddelen, maar Mansveld kan die tot op heden nog niet geven. 'Daarvoor is nog aanvullend onderzoek nodig, wat tijd zal vergen', aldus de woordvoerder. Als het aan staatssecretaris Dijkma ligt, zullen uitzonderingen voor professioneel gebruik van middelen die vallen onder de Regeling Uitzondering

Bestrijdingsmiddelen voorlopig blijven bestaan. 'Zolang er geen Europese criteria zijn voor deze stoffen, waaronder ook knoflook en bier vallen, mogen ze nog worden gebruikt.' Dijkzma wil hiermee voorkomen dat deze stoffen, die veelal nog geen toelating hebben, niet meer kunnen worden gebruikt. Dankzij dit uitstel krijgt de sector meer ruimte om voor RUB-middelen die zij willen behouden een reguliere toelating als gewasbeschermingsmiddel of goedkeuring als basisstof aan te vragen.

Al jaren speelt de Nederlandse overheid met het idee om een verbod in te voeren op het toepassen van chemische middelen bij het bestrijden van onkruid

Overtrokken idee

Het uitstel van het kabinet lijkt met name ingegeven te zijn door het idee dat de bestaande alternatieven voor chemische middelen onvoldoende zijn. Inmiddels bieden verschillende leveranciers onkruidbestrijdingsoplossingen aan die gebruikmaken van borstels, vuur, lasers, heet water en hete lucht. Onno Cijffers heeft als aannemer de afgelopen tien jaar alle methoden wel voorbij zien komen. 'De tijd dat alternatieve methodes vier of vijf keer zo duur waren, is definitief voorbij. Dat was vijf jaar geleden misschien zo, maar tegenwoordig komt de kostprijs per m2 steeds dichterbij die van behandeling met chemische middelen', meent hij. 'De hele discussie omtrent onkruidbestrijding op verharding heeft ertoe geleid dat er meer aan ontwikkeling is gedaan en dat de concurrentie is toegenomen. De effectiviteit van de machines is behoorlijk toegenomen.' Daarnaast leidt een slimmere aansturing van de bestrijding van onkruid op verharding volgens Cijffers tot verdere besparingen. 'In het verleden werd onkruid bestreden door het rijden van vaste rondes. Daarbij ging de machine alle straten van de wijk door. Tegenwoordig gaat het echter om het beeldniveau; je kunt je dus afvragen of het noodzakelijk is steeds dezelfde ronde te blijven doen terwijl andere delen meer aandacht vragen.' Cijffers is nu directeur van Jewel, een softwareontwikkelaar die groenvoorzieners ondersteunt bij het efficiënter maken van machinewerk. 'Wij hebben een methode ontwikkeld waarbij we

de machinist heel gericht laten rijden naar de wegvakken die behandeld moeten worden. Dat scheelt in tijd, uitstoot van uitlaatgassen en kosten.' Bij deze methode gaat vóór de werkzaamheden een schouwer op pad. 'Deze maakt een ronde door de stad en geeft op een tablet exact aan op welke plaatsen de verharding behandeld moet worden. Van deze plekken worden vervolgens de gps-gegevens vastgelegd. Daarna berekenen wij de snelste route, die we vervolgens aan de machinist in de machine tonen op een tablet. De machinist hoeft geen gebiedsbekendheid te hebben, want hij wordt over die snelste route genavigeerd.' Volgens Cijffers zou de effectiviteit van de gekozen behandelingsmethode dankzij deze aanpak met zo'n 15 tot 20% verhoogd kunnen worden.

Dat het kabinet er nu voor gekozen heeft om de beslissing uit te stellen, verbaast Cijffers. 'Het is eigenlijk een principediscussie. Chemische middelen hadden al veel eerder verboden moeten worden. Die moet je niet willen gebruiken, zeker niet nu er al zo veel alternatieve methoden voorhanden zijn, waarvan de meeste zich inmiddels ruimschoots bewezen hebben.'

Dankzij de slimme software van Jewel wordt verharding in de stad effectiever en goedkoper onkruidvrij gehouden.

Ivo de Groot

Een Nederlandse Wave

Ook Ivo de Groot van aannemersbedrijf Wolterinck begrijpt niet goed waarom de overheid nog altijd geen besluit wil nemen over het verbod op chemische middelen. Wolterinck maakt al geruime tijd gebruik van de Wave-methode bij projecten waarbij het onkruid op verharding moet worden beheerst. De sensorgestuurde machines van Wave verwarmen water tot zo'n 98 graden; vervolgens wordt dit gedoseerd op de knop van het onkruid gespoten. Door de temperatuur opent de celstructuur zich. De juiste combinatie van temperatuur, druk en waterlaagdikte doen het onkruid vervolgens afsterven. 'Wij zetten deze methode al lange tijd in, tot volle tevredenheid van de opdrachtgevers', zegt De Groot over de oer-Nederlandse methode, waarbij gebruik wordt gemaakt van typisch Nederlandse kennis: kennis over water. Sinds begin dit jaar verhuurt Wolterinck de sensorgestuurde en handbediende Wave-machines ook aan collega-aannemers en gemeenten. 'We kregen die vraag regelmatig, maar dat was haast niet mogelijk vanwege de planning. Daarom hebben we een aantal extra Wave-machines aangeschaft, die nu beschikbaar zijn voor de verhuur. De afspraak met Wave is dat wij de enige partij zijn die dit in Nederland mag doen.' De Groot ziet nu grote kansen. 'Gemeenten die nog niet hebben gekozen voor een alternatief voor chemische middelen, kunnen nu goedkoop een milieuvriendelijke methode uitproberen.' Wolterinck presenteerde het concept voor het eerst aan het grote publiek tijdens de Groene Sector Vakbeurs in Hardenberg, begin januari. 'De reacties waren zeer positief en we hebben al verschillende afspraken mogen

vastleggen. De flexibiliteit is voor veel partijen een uitkomst.'

Inmiddels is duidelijk dat staatssecretaris Mansveld het gebruik van middelen buiten de landbouw wil verbieden door middel van een wijziging in het Activiteitenbesluit

In de huurprijs van de machine zit ook het wegbrengen en ophalen inbegrepen. Als het aan De Groot ligt, kan dat tot zelfs in België en Duitsland. De berekening daarvan gaat op projectbasis. 'De machine is eenvoudig te bedienen; dat kan door een machinist van de huurder gedaan worden. Het enige wat we verlangen, is dat de machinist beschikt over een certificaat. Maar mocht het daaraan ontbreken, dan zouden we de klant ook daarmee kunnen helpen.' Nu er een totale chaos wordt verwacht op de markt voor onkruidbestrijding op verharding, voorziet De Groot dat de keuze om bepaalde machines te huren gevoelig zal liggen. 'Daarom zullen de machines alleen voorzien zijn van onze branding voor de huur-Wave. Zo kunnen we vervelende vragen voorkomen.'

Dat de Wave-methode nu ook beschikbaar komt op huurbasis, zal de fabrikant van de machines geen windeieren leggen. Onlangs waarschuwde de CEO van Wave, Erik Bretveld, dat het bedrijf

klaar is voor de strijd die dit jaar gaat losbarsten om de 'laatste kruimels van de onkruid-opverharding-taart'. Dankzij de overeenkomst met Wolterinck zal het aandeel sensorgestuurde behandelmethodes op basis van heet water nog verder worden vergroot. Gemeenten die nog twijfelen over de vraag welke methode moet worden ingezet zodra chemische middelen worden verboden, hebben dus vanaf nu de kans om in ieder geval de heetwatermethode te testen. 'Maar ze kunnen deze keuze ook aan de aannemer overlaten, door de werkzaamheden functioneel te beschrijven en de aannemer te laten bepalen welke methode wordt ingezet', adviseert Onno Cijffers. 'Ik ben ervan overtuigd dat de huidige alternatieve methodes het onkruid goed zullen verwijderen, en tegen een betaalbare prijs.' Het wordt tijd dat het kabinet zich eens nader in de bestaande methodes en methodieken gaat verdiepen, voordat zijn besluiteloosheid de laatste druppel (heet water) wordt.

De tijd dat gif kon worden gebruikt om onkruid te bestrijden, is vanaf 2016 voorbij.